

Чырвоная Зьмена

Орган Цэнтральнага і Менскага Камітэтаў Ленінскага Комуністычнага Саюзу Моладзі Беларусі

№ 66 (448) Пятніца 17 чэрвеня 1927 г.

Выходзіць тры разы на тыдзень
У СЕРАДУ, ПЯТНІЦУ І НАДЗЕЛУ

Год выд. VII.

Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз. дню.
Сакратар ад 10—12 і ад 2—3 гадз. Тэл. № 903.

Адрас рэдакцыі газеты „Чырвоная Зьмена“: Менск, Комсам. 25.

Здань ходзіць.

— Здань ходзіць па Эўропе, здань комунізму.

Гэтымі словамі пачалі Комуністычны Маніфест Маркс і Энгельс.

О тых часоў гісторыя прывяла новыя крывавыя бароны. Зямля апыкалася рэвалюцыйным пошым, дрыжала ў капвельскай вайнавай маршаў, сыходзіла пакутай, стогнамі, суровымі гымнамі пабед.

У скрывах Маніфесту гісторыя высякла новыя словы, бо „здань ходзіць“ ужо даўка за межамі Эўропы.

Гэтай здань зьдзяццела усюды, дзе скаліці зубы голад, дзе чалавецтва падляццела на бую і чорную кость, дзе ёсьць прыгонцы і прыгонныя.

Гэтай здань навісла над небаскрабамі тэусцёшчай Амерыкі, вагнёвыя знакі помсты малюе на старой Кітайскай сцяне, будзіць кроў і неаўдзіць пад чорнай скурай Афрыканскага негра.

Гэтай здань крочыць па Эўропе і Азіі, Амерыцы і Афрыцы, семая частка сьвету — Саюз Савецкіх Рэспублік ужо не, а ў другіх частках — усё гусьдзюць і гусьдзюць кагорты прыхільнікаў.

На барацьбу ўзброіліся крывавыя драконы прыгараванага сьвету, сэр Чамбарлен і хунхуэ Чжан-Цзо-Лін, чорнорубашачнік Мусаліні і картавоны маршал Пласудкі.

Над сьветам навісла хмурая навальнічная хмара. Яна пыхае маланкамі пабегаў на нашы поўнамоцныя прадстаўніцтвы, забойствам у Варшаве тав. Войкава, разрывае дыпламатычных зносінаў з урадам Брытаніі.

Гэта навальнічная хмара пагражае праціпа крыванам дажджом, захлэснуць зямлю новай пакутай, агнём, холадам запанаду і жабрачашчы.

У крывавах хвалях пасірабуюць іны зьлітніць першую рэспубліку працоўных, дзе вольна ўсё чырвоны сьвят працы.

У памяты 1923 год, калі папярэджаньнем вайны прагнела нота Керзона, мы адказалі заклікам умацоўваць паветраны флёт. На плякатах маляваўся магутны кулак, а над ім — аскадрыялы самалётаў «Ультымагум».

«Ультымагум» быў вартым адказам краіны працоўных лерду Керзону. Нота Чамбарлена яшчэ больш грозныя расказы ідуцай бойкі, гэта яе цяжкі поступ.

Празыдум ТСААвіахіму пастанаві ўтварыць фонд «Наш адказ Чамбарлену». У гэты фонд павінны шырокай хваляй пацячы працоўныя грошы, бо гэта фонд будаўніцтва нашай авіяцыйна-хімічнай абароны, магутных вогнятушыцеляў, якія будуць глушыць полымя ўсясьветнай бойкі.

Пасля цяжкіх гадоў грамадзянскай вайны пролетары паправілі свой варыгат, пачаў выточваць, выкрываць, будаваць новае жыцьцё, больш радаснае, больш сьветлае.

Завалілі налі. Па тэустаму палтаўскаму чорнаму жыва пабег Пуцілаўскі трактар і над сялянскім трактарам завалілі тугія ніткі электрычных правадоў.

Мы заняты будаўніцтвам, мы ня хочам вайны, але мы памятаем мудрасьць лезунгу: — «хочаш міру — рытуйся к вайне».

На ліхія посьвіты рыцараў з вялікай дарогі, Чамбарленаў, Хіксаў, мы адкажам гарачым удзімам энтузіязму, наступленьнем грошай на самалёты.

У фонд «Нашага адказу Чамбарлену» пацячучь працоўныя грошы і будучыя іны выноны клякочучым гневам пролетарыяў, піліпа ахоўваючага цывільнай рэвалюцыі.

Наша возьме!
Суруў будзе «Адиас Чамбарлену».

Прэч паджыгацеляў і забойц!

Прэч провокацыю супроць СССР!

варот Выканком КІМ да Цэнтральнага Камітэту УсеКП(б) і Цэнтральнага Камітэту УсеЛКСМ.

Выканком КІМ, як і комсамольскія арганізацыі ўсяго сьвету, глыбока абураны контр-рэвалюцыйнымі гэрорыстычнымі актамі рускіх белатвардзейцаў, дзейнічаючых пад кіраўніцтвам ангельскіх консьэратараў. Яны міжнароднай контр-рэвалюцыі відавочны, Гнуснае забойства тав. Войкава, узрыў у Ленінградзе, забойства тав. Апанскага—усё гэта прадстаўляе спробы справацыраваць Савецкі Саюз на вайну і разам з тым дэзорганізаваць яго абароназдольнасьць.

Выканком КІМ ад імя рэвалюцыйнай рабочай моладзі ўсіх краін пратэстуе супроць злчынных махіна-

цый ангельскіх імперыялістаў і заяўляе, што ўся рэвалюцыйная моладзь, аб'яднаная пад сьцягам КІМ, ёсьць і будзе надзейнай апорай сапраўднай бацькаўшчыны рабочых і сялян ўсяго сьвету—СССР. Мы ўпаўнянены, што пролетарская дыктатура жа лезнай рукою расьцісьне белавардзейскую шваль, якая спрабуе перашкодзіць будаўніцтву сацыялізму.

Прэч паджыгацеляў і забойц!
Прэч провокацыю вайны супроць СССР!

Няхай жыве СССР!
Няхай жыве УсеКП(б)!
Няхай жыве УсеЛКСМ!
Празыдум ВК КІМ.

Нас не запужаюць!

(Ліст з падшэфнага лінкуру імя Парыскай Комуны)

Ня толькі палітучоба па праграмах, у належаць па раскладу гадзіны, выгубьне чырвонафлётца, але само жыцьцё Савецкага Саюзу ў яго акаляючых абставаках служыць лепшым прапагандыстам, лепшым настаўнікам.

Ня адна падзея на палітычным кругавізе не праходзіць міма. Не усё вельмі чула рэагуюць і адгукваюцца чырвонафлётцы. Пра падзеі ў Кітаі, здраду Чан-Кай-Шы, падзеі ў Пекіне і Лендане, разьруху ў Англіі, Балканская авантура, нават пра падзеі ў далёкім Нікарагуа і Мэксыцы—масы чырвонафлётцаў настойліва і абавязкова патрабуюць і грунтоўнага адказу і аднаведнай палітычнай абстаноўкі.

Радзе прынесла весткі аб разьрыве ў Англіі, а сёньня аб забойстве тав. Войкава. Тэрыёнае паведамленьне ў Ізлічоўцы (насьценгазета) у комунальнай палубе—чырвонафлётцы ля сьвешчых вестак ватуопам.

І треба бачыць тое абурэньне, сапраўднае, наша, якое вылікаюць некалькі радкоў аб забойстве тав. Войкава. Якой неаўдзіць гараць вочы, якой злосьць гучаць словы па адрасу тых, хто зьдзяццела віной бесканечных правакацыяў, вылікаючых нас на вайну.

Кожны ведае і разумее, што вінавата

ня толькі Польшча, але ў асаўным—Англія. Але таксама кожны разумее, што ня сілай зружжа толькі можна сёньня вырашаць пятаюні класавай спрэчкі. Дружка павінна быць напачатве і добра навостратрым. Ні на адну сьжуду не павінна быць паслаблена абавязнасьць, мы павінны быць напачатве—гэта яна кожнаму, але яна таксама кожнаму, што СССР першым вайны не пачне, на правакацыю не падасца, а будзе цьверда, да канца прадаўжаць сваю палітыку міра.

І ў гэтым разуменьні свайго доўгу і вытрымкі, у гэтай сьведмай палітычнай арыентіроўцы і гатоўнасьці, у гэтым глыбокім разуменьні свайго месца ў пролетарскай рэвалюцыі, б'е ў вочы тое, што прысуща толькі воіну Чырвонай арміі і флэту Савецкага Саюзу, і нідзе ў арміях іншых краін.

У гэтым сіла і бавава моц Савецкага Саюзу. І гэта служыць паказальнікам таго, што ні лерды, ні містары, ні паны, не запужаюць нас, ні сваімі нотамі, ні нават подлімамі надзеямі, ні гнуснымі забойствамі знадзішка.

Сьведомасьць праваты гэтай справы—служыць закладам нашай перамогі.

Я. Настусевіч.

Кранштат, „Парыскай Комуна“

15-га чэрвеня пачаўся 5—тыднёвік „Чырвонай Зьмены“.

Узмацнім абарону!

—ТАК АДКАЖАМ ЦЬВЕРДАЛОБЫМ

Што кажэ польскі ўрад

9-га чэрвеня тав. Літвінаў атрымаў ноту ад польскага ўраду. У гэтай ноте гаворыцца:

Польскі ўрад глыбока абураны і ўсхваляваны фактам забойства тав. Войкава.

Польскі ўрад тым больш шкадуе аб учынку гэтага вар'яту няпольскай нацыянальнасьці. З гэтай прычыны ён ня можа прызнаць сябе віновым.

У ноте таксама адзначаецца, што польскі ўрад заўсёды перашкаджаў і ніколі не дазваляў на польскі тэрыторыі лжой-небудзь плізнамернай дзейнасьці, накіраванай супроць чужаземных дзяржаў.

Польскі ўрад таксама згодзен разглядаць самым жыцьцёвым чынам магчымым пажаданьні ўраду СССР адносна ўзнагароды сям'і насьляньніка Войкава, калі-б яна сім'і насьляньніка Войкава, калі-б яна сім'і насьляньніка Войкава, калі-б яна сім'і насьляньніка Войкава.

Адказ Ураду СССР.

На ноту польскага ўраду намесьнік Народнага Камісару па Замежных Справах тав. Літвінаў адправіў адказ, у якім заявіў:

Зацьварэньне польскай ноты, быццам-бы на тэрыторыі Польшчы абмяжоўваецца дзейнасьць расійскіх белавардзейцаў, не адпавядае рэалітэцям. Савецкі ўрад мае шэраг матар'ялаў, даказваючых зусім праціваапага. Гэты матар'ял будзе прадастаўлены польскаму ўраду.

Забойства тав. Войкава зьдзяццела адным з зьдзяццельных шырока задуманага плану кампаніі супроць СССР, на чале якой стаіць брытанскі ўрад.

Ад кампенсацыі, прапануемай сям'і тав. Войкава, мы адмаўляемся. Наш ўрад сам здохце задаволіць матар'яльныя патрэбы сям'і забітага поўнамоцнага прадстаўніка.

У заключэньні Савецкі ўрад патрабуе: суровага пакараньня забойцы, дапушчэньня нашага прадстаўніка для ўдзелу ў сьледчых дзейных і прыняцьці рашучых мер польскім урадам да поўнага спынення бандыцкай дзейнасьці расійскіх белавардзейцаў на тэрыторыі Польшчы.

Фабрыка „лістоў Зіноўева“ ў Парыжы.

У Парыжы выкрыта нелегальная арганізацыя, якая займалася вырабам і распаўсюджваньнем фальшывых дакумэнтаў, быццам выхадзячых ад відных палітычных дзеячоў СССР і некаторых савецкіх пасольстваў заграіцаю. Частка фальшывак была набыта пасьлятвамі некаторых паўднёва-амерыканскіх рэспублік. Волгут некаторых даных, пасьольства адной эўра-

Маўзэр сыстэмы „Джойнсон Хікс“.

Бой—Лёндан—Варшава з гарантыяй

Фінансавая самаабарона

Увага насам ашчэднасьці

Разрыў дыпламатычных адносін Англіі з намі меў на мэце пазабыць нас эканамічных сувязяў з капіталістычным сьветам, стварыць фінансавы дзяжасьці і тым самым спыніць і падарваць гаспадарчы ўраст Савецкага Саюзу.

У адказ на гэта працоўны Савецкага Саюзу высунулі лезунг фінансавай самаабароны, лезунг мобілізацыі ўсіх нашых унутраных запасных сродкаў для забесьпячэньня імі гаспадарчага будаўніцтва.

З гэтай прычыны дзяржава для папаўненьня фінансаў зварачаецца да выкарыстаньня зьберажэньняў і вольных сродкаў, якія маюцца ў насельніцтва і ляжаць без руху.

Дробныя, раскіданыя сродкі, якія знаходзяцца па руках у асобных працоўных, будучы сабраны ў адно цэлае—могуць даць вялікі капітал для падмацаваньня грашовай базы нашай гаспадаркі.

Зьбіраць, ядваць гэтыя сродкі—прызваны—пачаў з другімі ўстановамі дзяржаўнага крыдуу—і касы ашчэднасьці.

Узмацненьне прытоку ўкладаў у касы ашчэднасьці—адзін з шляхоў практычнага правядзеньня ў жыцьцё грашовай мобілізацыі.

З гэтага пункту погляду дзяржаўныя працоўныя касы ашчэднасьці набываюць зараз асаблівае значэньне. Комсамол, асобныя комсамольцы, могуць і павінны ў гэтым напрамку аказаць вялікае садзейнічаньне.

Для гэтага неабходна раней за ўсё расьсьеяць у самой комсамольскай арганізацыі няправільныя погляды на ўкладчыкаў у касы ашчэднасьці, як скапідому і «мяшчан».

Сучасныя касы ашчэднасьці, акрамя свайго дзяржаўнага значэньня, маюць і вялікае выхавальнае значэньне для працоўных. Каса ашчэднасьці—ёсьць школа беражлівасьці, яна прывучае да рэжыму эканоміі ў быту, да рацыяналізацыі асабістага бюджэту.

Працоўныя касы ашчэднасьці прапагандуюць срод працоўных матэгоднае выкарыстаньне свайго працоўнага заробку і намяжэньне ў касях ашчэднасьці па дробных на вызначаны мэты: спажывецкай, гаспадарчай, на падлішэньне быту і г. д.

Задавальняць гэтыя патрэбнасьці з невялікага працоўнага заробку адразу працоўнаму будзе цяжка, а часта немагчыма—касы ашчэднасьці-ж яму дапамогуць.

Рэжым эканоміі ў быту павінен па толькі ажыццяўляюцца, але шырока прапагандавацца раней за ўсё комсамолам.

Комсамольцы самі павінны стаць актыўнымі ўдзельнікамі кас ашчэднасьці, прыгажучы ва ўсіх сваіх хад-б самых дробных грашовых справах да паслугаў кас ашчэднасьці.

М. Л.

Галёпам па вадзе.

Насьценная газета вышла. Пасля таго, як яе старанна малявалі, бадай дні тры, і Сямён, празваны мастаком, засьпаў у клябе над газетай шчыра яе малючы, пасля таго, як па беламу полю паперы разбегліся, насталі тэтары, кожная заняўшы сваё месца, газета вышла.

Вось яна ўжо вісіць на сьцяне і чытаць яе сабралася амаль уся Іванькоўская ячэйка.

Агульную ўвагу зьвяртаў артыкул, які мае гонар зьмяшчаць уверсе ў левым кутку і а гістарычных часоў, яшчэ калі вышла першая газета, атрымаў імя перадавіцы.

Перадавіца была падпісана сакратаром Алесем Бычком. Перадавіца мела моцную назву «Будучыя (нат было напісана «будучыя») задачы комсамолу».

Далей ішлі радкі:

«Наводзячы вынікі працы комсамолу Іванькоўскай ячэйкі з дня арганізацыі з 1-га студзеня 1926 г. і канчаючы першым студзеня 1927 г. мы бачым вялікі посьпех прасякненьня гэтага вялікага званьня нашай моладзі. Мы ўжо маем насьпедаў гэтага званьня ў кожнай вёсцы. Залог і пасьпяховасьць нашай мінулай працы далі добрыя вынікі. У далейшым неабходна даць больш працы, больш зьвярнуць увагу ў працы сялян і рабочых, больш увагі беднякам і батракам. Гледзя-

чы на наш рост і крэсьць мы павінны стойка стаць на варце ў працы пролетарыату і выконваць заветы Ільіча. Перад намі стаіць яшчэ буйнейшая задача, яшчэ буйнейшая справа, якую з вялікім жаданьнем мы павінны выканаць. Дадазены нам рашэньні 14-га зьезду ВКП:

- 1) Асноўныя праблемы комсамолу ў бягучы перыяд (дзе тут рашэньні? М.).
- 2) Галоўныя рысы працы сярод моладзі. (Якія рысы, папытаецца вы! М.).
- 3) Пролетарыят, сялянства, комсамол і партыя.
- 4) Чарговыя задачы практычнай працы комсамолу.
- 5) Піонерскі рух.
- 6) Неабходнасьць вывучэньня працы комсамолу на ўмовах Беларусі.

Вось задачы, стаячыя перад намі ў будучай і штодзённай працы комсамолу. Больш увагі комсамолу. Больш працы ў ім.

«Усе на работы ў комсамол». На гэтым перадавіца спынілася, не зачэпліваючы ўжо тых задач, якія мог, напрыклад, стаць сабе Выканком Камітэру Моладзі.

Досыць і таго, што і так задачы былі пастаўлены шырока: асноўныя праблемы (якія дзь сакратар і не напісаў), нейкія рысы, тутакж пералічаны «пролетарыят, сялянства, комсамол і партыя».

Досыць і таго, што і так задачы былі пастаўлены шырока: асноўныя праблемы (якія дзь сакратар і не напісаў), нейкія рысы, тутакж пералічаны «пролетарыят, сялянства, комсамол і партыя».

Досыць і таго, што і так задачы былі пастаўлены шырока: асноўныя праблемы (якія дзь сакратар і не напісаў), нейкія рысы, тутакж пералічаны «пролетарыят, сялянства, комсамол і партыя».

Досыць і таго, што і так задачы былі пастаўлены шырока: асноўныя праблемы (якія дзь сакратар і не напісаў), нейкія рысы, тутакж пералічаны «пролетарыят, сялянства, комсамол і партыя».

Досыць і таго, што і так задачы былі пастаўлены шырока: асноўныя праблемы (якія дзь сакратар і не напісаў), нейкія рысы, тутакж пералічаны «пролетарыят, сялянства, комсамол і партыя».

Досыць і таго, што і так задачы былі пастаўлены шырока: асноўныя праблемы (якія дзь сакратар і не напісаў), нейкія рысы, тутакж пералічаны «пролетарыят, сялянства, комсамол і партыя».

Досыць і таго, што і так задачы былі пастаўлены шырока: асноўныя праблемы (якія дзь сакратар і не напісаў), нейкія рысы, тутакж пералічаны «пролетарыят, сялянства, комсамол і партыя».

Макс.

Пачаўся 5-тыднёвік газэты

УВАГА: распаўсюджаньню газэты „Чырвоная Зьмена“, організацыі шырокіх кадраў чытачоў, масаваму пра-сякненьню яе ў гушчы рабоча-сялянскай моладзі.

Газэту выпісалі, але ня бачылі

(Путчынскі сельсавет, Меншчына)

Падпіска на газэту „Чырвоная Зьмена“ у гэтым годзе ў нашым сельсавете значна паменшылася.

Тлумачыцца гэта тым, што ў Путчынскай ячэйцы ЛКСМБ няма ўпаўнаважанага на распаўсюджаньню газэты—гэта адно, а другое—гэта тое, што зараз „Чырвоная Зьмена“ дасылалася падпішчыкам без наклеянага адрасу, а гэты газэты часта прападаюць.

Напрыклад: у студзені гэтага году на два месяцы я выпісаў для Валюніцкага „Чырвонага кутка“ газэты і за два месяцы ніхто не атрымаў ніводнага нумару.

Гэты факт таксама прымусіў нашых падпішчыкаў аслабіць падпіску на „Чырвоную Зьмену“, газэту ўсе-ж такі для іх цікавую.

Калі летась у нашым сельсавете выпісалася каля 20 экзэмпляраў „Чырвонай Зьмены“, дык сёлета толькі 3. Вывад у гэтай справе можна высунуць такі, што „Чырвоную Зьмену“ трэба дасылць падпішчыкам з наклеяным адрасам, ці старацца каб газэта даходзіла маючы на беразе адрас напісаны рукою поштаўніка.

А.

Ад рэдакцыі: Рэдакцыя чакае ад мясцовай пошты адказу на гэты допіс.

„Сэкратар для формы“

(Бытавы малюнак)

Была ясная і добрая пагода, калі комсомолец Янка Нурыцкі, ўпаўнаважаны на распаўсюджаньню „Чырвонай Зьмены“, ішоў з сваім сям'ярам у раён на нараду.

Янка маладзец. Ён кожны месяц збірае ня менш 50 падпішчыкаў на „Зьмену“.

На нарадзе першым пытаньнем павясткі стала пытаньне аб распаўсюджаньні „Зьмены“, аб павялічэньні падпіскі на яе.

Ідуць у двух дзьвярэй, малочны аднолькавы абавязнічалі не адзінакавае „шчасце“, шмат гаварылі, аб цяперашнім мыцці, аб нітайкоў разьлюцці, аб Англіі, аб капіталізме і аб усім іншым.

—Наша ячэйка на 26 чалавек, цяпер атрымоўвае 26 нумароў „Зьмены“. Ды дзірмалі комсомольцаў, я кожны месяц сярэд беспартыйнай моладзі збіраю ня менш 30 падпішчыкаў. Беспартыйная моладзь нашага сельсавету вельмі любіць чытаць комсомольскую газэту,—казаў Янка.

—56 падпішчыкаў, 56... 56... ого, гэта брат вялікае дасягненьне ў вас. У нашай ячэйцы справа з гэтым выглядае неспака. На 40 комсомольцаў у нашай ячэйцы атрымоўваюць толькі два нумары „Чырвонай Зьмены“.

—Выпісаю я і мой сям'яра. Усе астатнія хлопцы, дык ня толькі ня выпісваюць „Зьмены“, але нават ня чытаюць яе. Мала гэтага, сэкратар ячэйкі на адным комсомольскім сходзе, дзе я высунуў пытаньне аб выпісцы комсомольцамі „Зьмены“, аб яе нарысцы для іх, сказаў: „Што ты дурыш галовы? Хто гэта табе будзе выпісваць „Зьмену“? Грошай табе ніхто ня дасць“.

—І калі я спытаў у сэкрятара пашто мяне вызначылі ўпаўнаважаным? то ён адказаў: „дзеля формы“.

Янка толькі і адказаў на гэта: „мусіць і сэкратар ваш сьціць дзеля формы“.

Тым часам хлопцы былі ўжо каля райкому.

Алесь Адашчык.

Ганьба!

(Ячэйка Менскіх агульна-адунацыйных курсаў)

Да вялікага букету ячэек ня выпісваючых „Чырвоную Зьмену“ трэба далучыць і нашу ячэйку.

Ячэйка не маленькая—45 чалавек. Але я ня ведаю, ці выпісваюць у нас хаця-б 4-5 экз. „Чырвонай Зьмены“.

Упаўнаважаны на друку ні воднага падпішчыка ў апошні час не завербаваў.

Комсомольскі друк у шэрагах нашай ячэйкі зусім не пашыраны: ні водзін ня выпісвае „Комсомольской Правды“.

Як Шур.

Ведай гісторыю комсамолу!

(„Нарысы па гісторыі комсамолу Беларускай Рэспублікі“ Выданьне БДВ Старонак 296, цэна 1 р. 25 к.)

„Вышла з друку вельмі цікавая і каштоўная кніжка, якая блізумоўна павінна мець не малы посьпех як сярэд маладых, так і сярэд дарослых чытачоў...“

„Асабліва хочацца рэкамендаваць „Нарысы“ нашай моладзі, для якой яны павінны стаць настольнай кніжкай.“

З рэдакцыі У. Ігнатюшка.

Агляд за тьдзень.

Міжнародныя падзеі.

Лёндан—Варшава.

Цяпер ужо ніхто не пасмее адмаўляць правільнасьці нашага зацьвярджэньня, што разрыў англа-савецкіх адносін азначае провокацыю ваіны супроць СССР.

Гісторыя насільніцтва даць гэтакую не апраўжаны і сумны доказ забойства тав. Войкава ў Варшаве. Месца забойства нікім чынам не зьяўляецца выпадковым, таксама як не выпадковасьцю зьяўляецца ажыццяўленьне гэтага забойства рукою рускага белгвардзейца.

Спраўды, якім чынам можа Англія пачаць супроць нас ваенныя дзеянсьці? Сіла яе толькі на моры, наша-ж дзяржава мае пераважна сухапутныя граніцы.

Нас вельмі мала можа залучыць ангельскі ваенны флёт. Супроць дэсанту (высадкі варожых войск на нашу тэрыторыю морам) мы паспешна амагаліся яшчэ ў перыяд грамадзянскай ваіны. Тым больш адпор дэсанту мы можам аказаць цяпер, калі наш ваенны марскі флёт мацней царскага, і наша Чырвоная армія зьяўляецца адной з самых моцных у свеце. Гэта—адно. Акрамя гэтага, ангельскі ўрад наогул ня можа разлічваць вядзеньне з намі ўласнымі сіламі. Для гэтага прышлося-б мобілізаваць агромністыя кадры ангельскіх рабочых. А хіба яны пойдучы на ваіну супроць СССР, асабліва цяпер—пасля забастоўкі гарнякоў і нячужанага закону аб профсаюзах?

„Цьвёрдалобый“ хочучы забраць жар чужымі рукамі

Урад Балдуіна—Чамбардена добра разумее усю немагчымасьць такога пляну і знаходзіць больш мэтазгодным выставіць супроць нас іншыя дзяржавы, забраць жар чужымі рукамі. Зразумела, што ў першую чаргу ўвагу ангельскага ўраду павінны прыцягнуць Польшча і Румынія, якіх ён лічыць сваімі васаламі, найбольш легка могуць паддацца на ваенную провокацыю. Тым больш, што да гэтага часу Чамбарденамі і Чырчэлімі было зроблена ўсё, каб абвастрыць адносіны па-

між СССР і гэтымі дзяржавамі. Лічычы, што гэта для ваіны ўжо досыць падрыхтавана, Лёндан рашыў стварыць позад для гэтага, і вось—раздаліся выстралы ў Варшаве. Стары выхытаны мэтад ваеннай провокацыі. Трэба толькі ўспомніць выстрал у Сараеве наіпрэдадні сусьветнай ваіны.

Што гэта імяна так, падзьвярджае тэлеграма конфракцыі польскага союму: „Савецкі насьланьнік Войкаў забіты. Прач ваіну!“

Вядома, задача ангельскіх правакатараў палегчылася тым, што выканаўцу для стварэньня забойства тав. Войкава аказалася вельмі дэтка звычайні сярэдніх расійскіх белгвардзейцаў, якіх з папушчальства і благаваленьня польскай улады зьвілі сабе шматаківа гвэзды ў Польшчы.

Мы чакаем доказаў

Ці зойдзе гэта правакацыйная палітыка падтрыманьне ў польскіх кіруючых колах, паказка будучыня. Нам-бы хачелася верыць і спадзявацца, што ў рашучую хвіліну запануе здаровы сэнс, тым больш, што забойства тав. Войкава выкалікала шырокую хвалю абурэньня ў польскай грамадзе. Аб гэтым сведчыць тон польскага друку, рэзка асуджаючы забойства, аб гэтым кажучы дзесяткі тысяч варшавскага насельніцтва (пераважна рабочых), прымоўных разьвітацця з цэлым тав. Войкава.

Разумеюцца, офіцыйнае выказваньне спачуваньня з боку польскага ўраду зусім ня зьнімае з яго адказнасьці за забойства. Сваё шчырае жаданьне міру з СССР польскі ўрад павінен даказаць бязлітасным выганьнем са сваёй тэрыторыі ўсіх белгвардзейскіх організацый. Толькі ў гэтым выпадку будзе створана гарантыя мірных польска-савецкіх адносін.

Плян Англіі і Японіі ў Кітаі

Справы імперыялістаў у Кітаі невясьлія. Пасля Хопані ачышчаюцца ад паўночнай і правінцыя Цзян-Су) знахо-

дзіцца на беразе Жоўтага мора). Старавінча паўночных войск пагоршваецца з кожным днём. Апошняя падзея ангельскіх імперыялістаў—на згоду з Японіяй і на згоду паміж Чан-Кай-Шы і Чжан-Цю-Лінам.

Японія паспешна перакідвае войскі ў Шаньдунь. Яна мае там ужо звыш 10 тысяч салдат. Японія намерана пажыцьца пры выпадку і прыцягнуць лану на усю Шаньдунь. Англія распінае ле-апатыты, спадзяючыся такой цаной атрымаць садыянічаныя Японія для барацьбы на поўдні.

З другога боку Англія стараецца аб'яднаць Чан-Кай-Шы і Чжан-Цю-Ліна, каб спасціць апошняга і скаляціць належну злучу супроць паўднёвых войск. Стала вядома, што Чан-Кай-Шы спыніў свой наступ на поўнач—як відаць, ён думае прываць плян Авіліі.

Новы пэрыод барацьбы.

Чан-Кай-Шы натуральна скончваецца туды, куды ён пачаў падаць пасля сваіх учынкаў ката ў Шанхай. Яго барацьба з паўночнымі была толькі эпізодам. Ён прымушаны быў да гэтага напорам мас і настроем сваіх войск. Але далей для яго становіцца небяспечным прадаўжаць барацьбу з паўночнымі, а ангельцы рашуча патрабуюць, каб Чан-Кай-Шы павярнуў свой фронт супроць Ухану, супроць Гаміндану, супроць нацыянальнай рэвалюцыі, каб перашоў да ваенных дзеяньняў супроць іх.

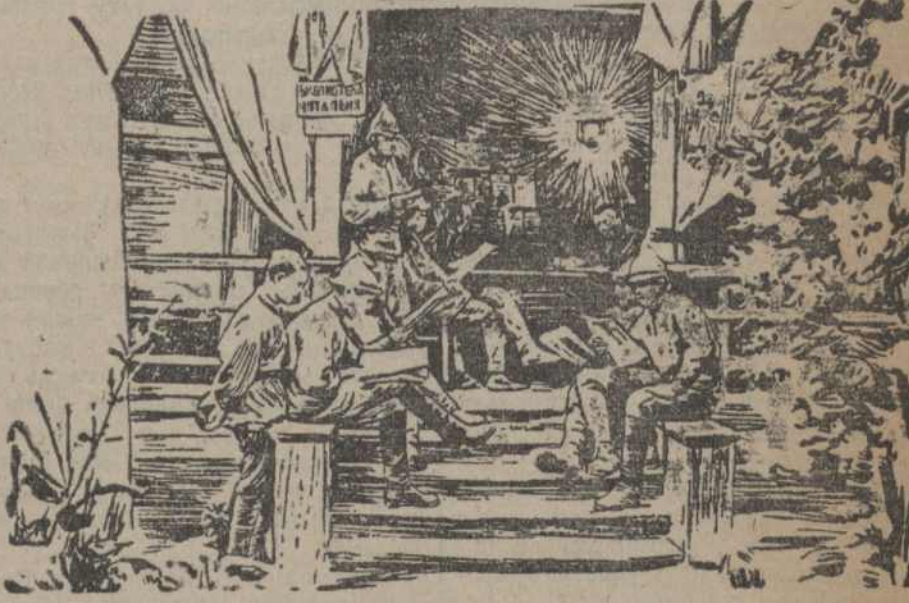
Гэтыя пляны Чан-Кай-Шы зразумелы. Уханскі ўрад разумее, што Чан-Кай-Шы перастаў ужо быць патрэбным, як шкодная заслона супроць шаньдунцаў. „Неабходна закончыць з Чан-Кай-Шы“—залучае камандуючы войскамі Ухану Тан-Шан-Чы.

Пачынаецца новы пэрыод барацьбы,—крававы і пагражаючы многім афірмамі! Але з моманту пачатку гэтай барацьбы Чан-Кай-Шы канчаткова будзе выкрыты, як вораг Гаміндану, як вораг нацыянальнай рэвалюцыі, як слуга імперыялістаў. У гэтым—заклад перамогі над ім.

Уладаць зброяй

... Не адрываючыся ад практычнай працы, трэба высунуць на першае месца пытаньні вайскавай пэдытоўкі і абароны краіны... (з адозвы ЦК УселКСМ).

Чырвоная армія куе сваю сілу. На зборах навабранцаў разгортваецца напружная вучоба.

Каля Ленінскай палаткі.

МАНЭЎРЫ

НОВЫ ПАЧЫН БАБРУЙЧАН

За апошні час па ўсёй нашай акрузе з'арганізавана шмат ячэек ТСААвіахіму. Организацияны перыяд іх ужо мінуў, патрэбна стала праца-вучоба.

Улічваючы нашы міжнародныя абставіны і ролю, якую прыдзецца адыграць комсамолу ў справе абароны краіны, Акруговы Камітэт Комсамолу парашыў у бліжэйшы час правесці ў трох пунктах: Бабруйску, Рагачове і Жлобіне збор-манэўры часткі комсомольскай організацыі.

Прапрацоўка пытаньняў міжнароднага становішча, умаценьне ваенізацыі, агляд баявых сід,—вось трыгоўна мэта збору-манэўраў 5 тысяч комсомольцаў.

Да дню збору прыўрочваецца конкурс на лепшую ячэйку, якая выканае вышэйпаказаныя задачы.

Усёй організацыі, пачынаючы ад ячэйкі да акругому, прыдзецца шмат чаго зрабіць: улічэньне працоўных у таварыства ТСААвіахіму, організацыя вайсковых гурткоў і наладжваньне вучобы ў іх, організацыя перагу курсоў падрыхтоўкі маладых з камплектаваў, прыцягненьне сіл вайсковых частак, правядзеньне мерапрыемстваў па умацаваньню дысцыпліны ў організацыі, падрыхтоўка культуры, наладжваньне пэўнага вучоў у комсамоле, тэхніка самога збору, растлумачэньне насельніцтву аб мэтах збору,—вось у грунтоўным тым схема працы па падрыхтоўкі да збору.

Трэба яшчэ падкрэсьліць, што мы павінны паказаць усім, што ваенізацыя

насельніцтва—справа самых працоўных. Вязумоўна, на правядзеньне збору патрабуецца многа сродкаў. Але гэтыя сродкі мы здобудзем самі. Энергія, ініцыятыва, організацыя вечароў, дэтарэ сумесна з ячэйкамі ТСААвіахіму—дык і сродкі будучы.

Значную дапамогу павінны аказаць і акажучы сатаварыскія часткі і масадаваньне Корпусу (падрыхтоўка вядзеньцаў разам з імі).

Вязумоўна, што ўсе партыйныя, савецкія, профорганізацыі і установы, а таксама ўсе рабочыя і сялянне пойдучы насустрэч комсомольскай організацыі і правядзеньні збору.

Мы падкрэсьліваем сёньня, што правядзеньне гэтага збору не кампаніянае Коруусу (падрыхтоўка вядзеньцаў разам з імі).

Вязумоўна, што ўсе партыйныя, савецкія, профорганізацыі і установы, а таксама ўсе рабочыя і сялянне пойдучы насустрэч комсомольскай організацыі і правядзеньні збору.

Я. Ізакіў.

Наш адказ

Апошнія падзеі, накіраваныя ангельскім імперыялістам на зрыў мірнага бу-

З ланцугу сабака вые,— Ня можа глядзець. Знайце—той, хто яму рые У яе й пападае.

даўніцтва Савецкага Саюзу, выклікалі сярод усёй працоўнай моладзі вялікае абурэньне.

Дзяўчына—на першым месцы (Магілеў, профшкола абуўніаў).

Пры нашай профшколе нядаўна організаваўся ваенны гурток. У ім лічыцца 40 чалавек, сярэд якіх васьць і дзяўчаты.

У нас ўжо адышоў невялікі заняткаў. На першым з іх разьбіралі вінтоўку, потым займаліся стром. Адзін раз наладжвалі, яшчэ ў змяняй кватэры сатаварыскай часткі, заняткі, на якіх разьбіралі тэлефон і тэлеграф. Заняткі гэтыя акрамя таго, што пазнаёмлілі з вышэйпералічанымі рэчамі, яшчэ больш захацілі нашых гурткоўцаў да заняткаў.

Апошнія заняткі мы праводзілі ў лясарубе. Займаліся стральбой. Першае месца па стральбе ўзяла дзяўчына—вучаніца профшколы Іра Шарубіна. Яна два разы папала ў сэрца ялына.

Пасля стральбы арганізавалі разам чырвонаармейцамі гульні: футбол, баскетбол, пасля чаго бадзерыя і здаровыя накіраваліся ў горад.

Профшкола

ШТО ТЫ ЗРАБІУ

для РАЦЫЯНАЛІЗАЦЫІ СВАЙГО ПРАД-ПРЫЕМСТВА?

...КОМСАМОЛ ПАВІНЕН ОРГАІІЗАВАЦЬ СЪВЯДОМЫ І АКТЫЎНЫ УДЗЕЛ ШЫРОКІХ МАС ЧЛЕНАУ САЮЗУ І БЕСПАРТЫЙНАЙ РАБОЧАЙ МОЛАДЗІ У СПРАВЕ ПРАВЯДЗЕНЬНЯ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РАЦЫЯНАЛІЗАЦЫІ (з лісту ЦК УселКСМ аб рацыяналізацыі вытворчасці).

Хуткасьць і якасьць Вытворчы вечар слущкай моладзі

Веседа і сьвяточна... Вялікая залі «Дому Культуры» перапоўнена. На сцэне гудзіць станкі, цяжка ляскаюць кавальскія малаты, шыпяць пілы, ляскаюць «сундэрвуды», легка бегалюць рукі прыказчыцы...
...Гэта агульна-гарацкі вечар вытворчасці, арганізаваны Слуцкім акругакамолам.
У вечары ўдзельнічаюць прадстаўнікі ад усяго індустрыі г. Слуцку.
Здавалася, што тут на сцэне арганізавана нейкая вялікая ўнівэрсальная майстэрня, якая выконвае розныя заказы. Калі хочаш, напрыклад, закажаць пару загатоўнак—ідзі калі ласка, к тым двум моладцам хлапцом... Можна жадаеш табу-

ротку, шанку, цукерак... Яны табе ні ў чым не адкажуць.
Бачыш, як спрытна бегалюць рукі, як хутка стукалюць малаткі—бо прэмія таму, хто зробіць хутчэй і лепей.
Вось выходзіць на сцэну два здаравенных хлапцы з засучанымі рукамі. У руках цяжкія кавальскія малаты. Жаледа грыміць па раскаленаму брусу...
А вунь там сьвішча такіяны станок, леталюць доўгія сталевыя істужкі, грыміць калёсы...
Веседа і бадзёра!
Вечар прамоу з удзімам і даў добрыя вынікі ў справе павышэньня якасьці вытворчай моладзі да паліпшэньня кваліфікацыі, да лепшай арганізацыі працы.
Г. К.

Маленькі, але даражэнькі (Лесазавад райвыканкому, Жлобін)

Маленькі наш завод—працуе на ім усяго 35 рабочых, з якіх 11 чал. моладзі—усе комсамольцы.
Маленькі, але даражэнькі.
Усе комсамольцы актыўна ўдзельнічаюць ва ўсёй працы на заводзе: старшыня заўкому—комсамалец; з 5 членаў заўкому—тры комсамольцы; старшыня вытворчай нарады—комсамалец.
Комсамольская ячэйка, як новая ў сваёй працы, праводзіць нарады комсамольцаў-вытворцаў, на якіх абгаварваюцца пытаньні вытворчасці і профэсійнага характару.

Такіямі нарадамі таварышы цікавіцца, і карысьць ад іх вялікая.
Нядаўна на сходзе ячэйкі былі заслуханы даклады загадчыка заводу і старшыні вытворчай нарады, абгавор якіх праходзіў надта актыўна.
Кепска толькі, што мы да гэтага часу мала звярталі ўвагі на работу ў саюзе будаўнікоў.
Колектыўнай працай зьнішчым і гэты недахоп.
У. ЧОРНЫ.

Малайцы абойшчыкі! Ня словы, а справа

(Абойная фабрыка ім. Вароўскага, Менск)
Абойшчыкі фабрыкі ім. Вароўскага прыклад таго, як трэба паліпшаць вытворчасць, як рацыяналізаваць. Гэта адчуваецца ў іх штодзённай упартай рабоце.
У сучасны момант фабрыка мае стопроцэнтную нагрузку, тады налі ў 1924-25 годзе яна раўнялася 72 проц., а ў 23 годзе—толькі 34 проц.
Дзякуючы добра пастаўленай рабоце вытворчай нарады, якая заняла належна месца ва ўсёй рабочай грамадзкасьці, за апошнія тры месяцы маецца шэраг новаўвядзеньняў.
Пастаўлена пад'ёмная машына, што дае захаваньне рабочай сілы і эканомію 5 кіляграм паперы на кожнай катушцы абояў.
Уведзены цягнульны станок дапамагае аучэньню вучняў і эканомію аднаго рэзчыка-майстра ў працягу цэлага тыдня.
Па пачыну моладзі, працуючай ў лашчальным цэху (выпрацоўвае глянец), уведзена новае сіта, ад чаго як вынік—паліпшэньне якасьці прадукцыі і аслабаваньне аднаго рабочага.
Вялікім дасягненьнем, якога ніяк нельга не адзначыць, зьяўляецца ўвядзеньне электра-матору, забясьпечыўшага пуск некалькіх машын.

У выніку гэтых мерапрыемстваў і добрых адносін да вытворчасці з боку рабочых, у тым ліку і моладзі, сярод якой за апошнія часы зусім адсутнічаюць прагулы узрасла вытворчасць працы ў параўнаньні з другім паўгодзьем мінулага году на 6,76 проц. і паменшыўся брак з 2-3 проц. у студзень-лютым гэтага году, да 1/2 проц. к сучаснаму моманту.
На фабрыцы маецца 16 вучняў, з якіх 4 дзяўчыны. Усе дзяўчаты вучацца на кваліфікаванай рабоце (адна ў сьлесарным і 3 ў рэзчыным цэху) і добра пасьпяваюць. Раней на гэтую работу іх не дапуськалі.
Нядаўна праведзена нарада вучняў з майстрамі, якая дала належныя вынікі ў справе ўстаўленьня паміж імі добрых узаемаадносін.
Месяцы два таму назад, па пачыну ячэйкі ЛКСМБ, вучні, пачынаючы з 5 разраду і вышэй, пачалі ўдзельнічаць у прэміяльнай сыстэме. Гэта дало павышэньне вытворчасці працы на 50 проц. і павялічыла яе заробак ў сярэднім на 25 руб.
Л. С.

Брак. Прагулы. (Фабрыка «Чырвоная Бярэзіна», Нова-Барысаў).

Сьняць нашыя цэх'ячэйкі. Процент прагульшчыкаў не памяншаецца, а наадварот—то павялічваецца, то стаіць на месцы.
Калі з пачатку 1927 году прагулы сярод моладзі даходзілі да 9-10 процантаў, а на няўважлівым прычынам—да 4-5 проц., то гэта ёсьць і цяпер.
Моладзь гуляе, асабліва дзяўчаты, якія з-за ігрышчаў кідаюць працу.
Ёсьць некалькі комсамолак, якія з-за дрэнных адносін да працы робяць вельмі многа браку. Прыкладам можа быць упакавальны цэх, дзе комсамолкі робяць бра-

ку больш, чым беспартыйныя дзяўчаты.
Ёсьць і такія асобныя комсамолкі, якім у упакавальным цэху прадаваць зусім немагчыма, бо яны, папершае, вельмі ня дружныя ў сумеснай працы, а па другое, часта апальваюць рукі, пасылаючы чаго гуляюць на некалькі тыдняў.
Але калі іх пераводзілі на іншую працу, то яны рашуча адмаўляліся і самвольна пераходзілі на свае старыя месцы.
Цэх'ячэйкі, працнецца і паглядзеце, што навакол вас робіцца!
Клопаў.

Сварка і прастой (Менск, Профшкола будаўнікоў)

Камень, які звасіўся на тачыле і зрабіўся маленькім, бярэць зьнімаюць і прыстаўваюць да тачэньня ў іншым выглядзе.
Хлапцы верцяць, круцяць гэты круглы абрубак, а патачыць жалізка ніяк ня могуць.
На ліха і ен усяго адзіна.
Затым трэба жалізка, як кажуць,

«паглядзіць» на гладкі камень.
І тут «рэжым», тут чарга.
Купленымі да гістарычнага часу гладкімі брускамі нам прыходзіцца «карыстацца» яшчэ й цяпер.
Кожны дзень сварка, прастой і г. д. а ўсё з-за некалькіх рублёў.
Гэтак «рэжыміць» нельга.
Ул. Бардзіян.

На балотах заквітнеюць нівы

Колектыўнай працай дрыгву і пяскі перавярнем у добрую глебу

Беларускі „каменны вугаль“ 15.000 кубаў

За апошнія гады торфазабываньне ў Менскай акрузе значна павялічылася. Сялянства зразумела, што торф зьяўляецца танным сродкам апалу, што карыстаньне торфам ахоўвае ясны адзіншчыны.
У мінулым годзе па акрузе было здабыта 7400 кубаў торфу, сёлета мяркуюць давесці гэтую лічбу да 15.000 кубаў.
Павялічэньне тарфяной здабычкі выклікаецца стыхійнай цягай насельніцтва да торфазабываньня, аб'яднаньнем сялян у тарфяныя таварыствы і ростам апошніх. Калі летась па Меншчыне існавала 17 таварыстваў, дык у гэтым годзе мы маем 48 таварыстваў, якія адносяць калі 6000 сялян. Трэба адзначыць, што моладзь стаіць тутава на першым месцы.
У бягучым сэзоне торфараспрацоўкі распачаліся паўсюды са спазьненьнем на 1-1 1/2 нэл. месяцы, што тлумачыцца няспрыяльным надвор'ем (дажджамі).

Па ініцыятыве насельніцтва

Праца тарфяных таварыстваў па Менскай акрузе ідзе паспешна. Так, Заслаўскае таварыства паспела сёлета выпрадаваць звыш 100 кубаў торфу, Койданаўскае—300, Самахвалявіцкае—150 і г. д.
У Яснаўскім таварыстве Сьмілавіцкага раёну, па ініцыятыве саміх сялян і за іх кошт куплена тарфяная машына і прыстасаван да яе спецыяльны рухавік, што павінна павялічыць здабычу торфу ў шмат разоў.
Ня глядзячы на тое, што запасы торфу маюцца па ўсёй Менскай акрузе, да гэтага году яго здабываньнем зусім не займаліся Шацін, Узьдзенскі, Самахвалявіцкі і Пухавіцкі раёны. Сёлета ў гэтых раёнах уліпшыню арганізаваны і прыступілі да працы таварыствы па здабычкі торфу.
Дзеля большага прасоўваньня торфу ў ужытак сялян, Акруза праводзіць у сучасны момант вопыты па ўжываньню торфу ў якасьці падсыпкі і ўгноиваючага сродку. Гэтыя вопыты праводзяцца ў Самахвалявіцкім, Сьмілавіцкім, Койданаўскім і Заслаўскім раёнах.

Дзяржава дапамагае

Акруза і ўсе акруговыя органы ўсякімі мерамі ідуць на сустрэчу сялянству, арганізаванаму ў таварыствы па здабычкі торфу. Гэтыя таварыствы вызваляюцца ад аплаты за карыстаньне торфам, атрымоўваюць доўгатэрміновыя крэдыты дзеля закупкі неабходных машын і прыладаў, нарэшце дзяржава забясьпечваюцца адпаведным тэхнічным і кіраўнічым персоналам.
У гэтым годзе намечана давесці лік тарфяных таварыстваў па Меншчыне да 58, аб'ём здабычкі 4000 гектараў тарфяных балот дэталіна і 14.000 гектараў арыентаваныя дзеля выяўленьня магчымасьці здабываньня торфу ў далейшым.

Па прыкладу Асінастрою

Горад, мястэчка і ў прыватнасьці прамысловасьць вельмі зацікаўлены торфараспрацоўкамі. У сьмілавіцкім раёне недалёка ад Менску было балота-дрыгва. Зімою над ім сьвіталі мяцельцы, а ў цёплым летнім дні падымаліся хмары туманы, наступалі на горад.
Бег час...
У адзін з дзён 1914 году на балодзе зазьвінелі ланаты праразаючы артары—канавы балотныя.
Сьпеў чалавечай песьні ўпяршыню пацуюся на гэтай дрыгве, рытмуючыся з рухам працы.
Праз нядоўгі час на месцы дрыгвы зрабілася сухая палына, а на ёй зарадзілася

Балотная станцыя,

якая выдэе зараз працу па вывучэньні тых культурных расьлін, якія змогуць расьці, жыць і разьвівацца на балодзе.
Расьліны—цуды
На балодзе можна знайсці куст, які носіць назву «базілікі» амерыканскай, і якая расьце ў Амерыцы.
«Вадзян»—неапазіма купіва з пяску Аравіі, які ў сонечны дзень награўшыся вылучае афір; і калі да яго паднесьці гаручую запалку, то куст успыхне, а веруючы чалавек прыдасць гэтаму звышнатуральную уласцівасьць.
На сыпучым пяску...
Тут быў пясоч, — апавядае нам агроном, — сьляне адкаваліся сьляць, бо дзе-

Мэліорацыйныя таварыствы

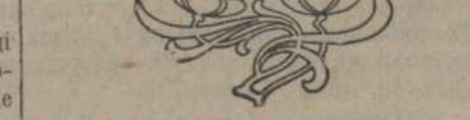
Папрыклад, балота належыць да ўсплёскі або нават да некалькіх весак. Вядома, што ня толькі асобныя гаспадары, а нават цэлыя вёскі, без удзелу рэшты вёсак, ня можа пачаць мэліорацыі. Тут трэба пачынаць працу арганізавана. Трэба, каб усе гаспадары прынялі ўдзел у арганізацыі працы.
Зрабіў жа гэта магчыма, утварыўшы мэліорацыйнае таварыства. У сябры таварыства ўваходзіць добрахоць усе гаспадары. Калі-ж часам меншая частка не захоча, дык закон на гэты выпадак кажа, што меншасьць павінна ўступіць у сябры таварыства, калі мэліорацыі датычацца і іх землі. Значыць, для арганізацыі таварыства не абавязкова згода ўсіх гаспадароў, а толькі большасьці; меншасьць-жа павінна, нават супроць свайго жаданьня, увайсці ў сябры таварыства. Усе сябры таварыства робяць уносы, укладваюць статут і на агульным сходзе абіраюць праўдзеньне. Статут таварыства накіроўваецца ў Народны Камісарыят Земляробства Беларусі з просьбаю зацьвердзіць таварыства і дазволіць правядзеньне мэліорацыі.
Камісарыят дасьледуе справу з боку: 1) патрэбнасьці і мэтагоднасьці мэліорацыі, 2) ці магчыма тэхнічна выканаць мэліорацыю і 3) устаўляе плошчу і межы. Калі Камісарыят знойдзе, што мэліорацыя патрэбна і тэхнічна можа быць выканана, ён даручае тады акруговыму зямельнаму аддзелу зладзіць плян працы і, па замавадзеньні апошняга Наркамзема, можна пачынаць працу.
Кірую працаю і наглядае за ёю Наркамзем праз акруговы аддзел. Што датычыцца расходаў, дык згодна пастановам 5-га Усебеларускага Зьезду Саветаў і Саўнаркому Беларусі, дзяржава бярэ на сябе правядзеньне магістральных канаваў, абслугоўваючых вялікія балоты, і надрыгтоўку рэчак да прыёму вады.
Трэба дадаць, што таварыству могуць быць даны для мэліорацыі таксама і дзяржаўныя землі, якія пасля мэліорацыі застаюцца за таварыствам. Калі ж бы здарылася, што пры земляробстве падлежаная зямля дасталася б другому, тады таварыства мае атрымаць узнагароду за праведзёную працу.
Вось галоўныя моманты савецкага заканадаўства аб мэліорацыйных таварыствах. Як бачым, улада прыняла крокі для таго, каб сьляне не баяліся ўваходзіць у мэліорацыйныя таварыствы і каб сродкі сьлянскай марна ня гінулі. Уваходзячы ў такое таварыства, сьлянін павінен быць упэўнены, што калі Наркамзем палічыў у даным выпадку мэліорацыю патрэбнай, значыць сьляніну ад мэліорацыі будзе карысьць. Закон прадбачыў таксама і тое, каб распачатак мэліорацыі не залежаў ад несьляндомых насельнікоў вёскі, і менавіта: меншасьць павінна згадзіцца з пастановаю большасьці.
Не малое значэньне мае і тое, што зямля, палешаная шляхам мэліорацыі, некалькі гадоў не абкладаецца падаткам.
Т. Місочэнка.

Мы гэта выканаем

Мы гэта выканаем (Вільшчынская яч. ЛКСМБ, Койданаўскі раён)

Наша ячэйка на адным з сваіх сходаў заслухала даклад старшыні Станіскаўскага сельсавету аб гаспадарчым будаўніцтве.
Абгаварыўшы мерапрыемствы сельсавету і мясцовай магчымасьці, сход зацьвердзіў плян удзелу комсамольцаў у гаспадарчай працы.
У Вільшчыне арганізоўваецца тарфяное таварыства. Ячэйка прымацавала да арганізатараў таварыства некалькі комсамольцаў на якіх ускладала абавязкі вервацца сялян, асабліва комсамольцаў—самастойных гаспадароў у члены тарфянога таварыства.
Латушка.

На дрыгве і пясках сыпучых

(Уражаньні экскурсанта аб Менскай Балотнай Станцыі)

Недалёка ад Менску было балота-дрыгва. Зімою над ім сьвіталі мяцельцы, а ў цёплым летнім дні падымаліся хмары туманы, наступалі на горад.
Бег час...
У адзін з дзён 1914 году на балодзе зазьвінелі ланаты праразаючы артары—канавы балотныя.
Сьпеў чалавечай песьні ўпяршыню пацуюся на гэтай дрыгве, рытмуючыся з рухам працы.
Праз нядоўгі час на месцы дрыгвы зрабілася сухая палына, а на ёй зарадзілася

Сенажаць

Балота арэцца, ўгноиваецца калійнай сольлю і тамашлакам, альбо калі няма тамашлаку, то суперфасфатам і потым сеецца трава.
Балотная сенажаць засьвяецца зьмесьсю канюшыны і цімафеўкі, якая ў першы год дае 250 пудоў сена, а на 2-3 годзе даходзіць да 660 пудоў з дзясціны.
Сена добра расьце 4 гады, а на пяты зноў арэцца і сеецца трава, а часам і збожжа: авёс, ячмень, бульба.
Пакінута дзясці дзясціна асунанага балота, але не ўзаарага дзеля паруваньня з сасенным сенакосам. Узглянуўшы на гэты балотны кусок адразу відаць уся выгада ўзрваньня і засеву.
Галоўная канавя — адчынена. Яна адводзіць ваду ў раку Сьвіслач. Але калі ўсе канавы рабіць адчыненымі, то яны зоймуць вялікую плошчу зямлі, а дзеля

Адплата за працу

Прыбыткі ад балота аплатаюць працу, якая траціцца на яго апрацоўку.
Асунаная дзясціна за першы год ге апрацоўкі аплатае ўсю працу і выдаткі на матэрыял, страчаны на яе пры мэліорацыі.
Трава расьце ў пояс і міла глядзецца на гэты дуг, калі цёплы вецер калыша залацістую траву.

Дзе даўней былі балоты, там праз некалькі год будзе трава, будзе красаваць і паліваць зялёна-з'яўляцца.

Сталевы коні—трактар узарэ спрадвечны пласт дзірвану.
І балота-дрыгва заліцца песьняй перамогі.

С. Нортман.

Што павінна быць у кожнага з нас?

Кніжка Олікера і Розэнблюма
„Нарысы па гісторыі Комсамолу Беларусі“

Саюзнаы навіны
Комсамол Гомельшчыны

Бюро ЦК ЛКСМБ заслухала даклад Гомельскага АК ЛКСМБ аб стану і рабоце комсамольскай арганізацыі.

Адзначаючы, што арганізацыя ў гаспадарствах-грамадках праца мае ўжо шэраг практычных дасягненняў, ЦК, аднак, лічыць, што ў горадзе ў працу па радыялізацыі прамысловасці, савецкага і коопэрацыйна-гадзельнага апарату ўяўляюць шырокае масы комсамольцаў і бясартыйнай моладзі.

У вёсцы яшчэ слаба прыцягнуты да абудавання сельскай гаспадаркі культурны сілы. Сельска-гаспадарчыя гурткі маюць у агуім нязначнай колькасці. Не выдзяляюцца праца на арганізацыі мелірацыйных і торфяных таварстваў. У вёсцы новай формы культуры-масавыя працы не знайшлі яшчэ свайго дастатковага адбітку. Зусім слаба пастаўлена праца сярод батрацкай моладзі.

Маса комсамольцаў Гомельшчыны яшчэ слаба разумеюць напісліты партыі. У некаторых комсамольцаў існуе думка, што напісліты партыі зводзіцца толькі да вывучэння беларускай мовы. Гомельскаму АК неабходна будзе ў сваёй далейшай працы арганізацыйна растлумачыць арганізацыі сутнасць напісліты партыі, яе значэння па гэтым пытанню. Неабходна арганізацыйна шырока сесі гуртковай беларускага ў вёсках, узмацненія вылікі беларускага газет, у асабліва «Чырвоная Зьмена».

Побач з гэтым, ЦК адначасна шэраг дасягненняў у працы Гомельскага АК.

Гомельская арганізацыя вельмі адрозніваецца ад астатніх арганізацый ЛКСМБ сваім вялікім працэнтам рабочых арганізацый (56,6 проц.), вялікім ахопам рабочай моладзі (65—70 проц.), што становіць не ва ўмовах ЛКСМБ у асабліва важнае становішча.

Першая сялянская спартакіяда

Політкі АК ЛКСМБ у жніўні месяцы арганізуе першую акруговую сялянскую спартакіяду з мэтай вывучэння вынікаў правядзення фізкультуры ў вёсцы за лета.

Спартакіяда будзе масавай. Яна ахопіць сялянскую моладзь акругі ў ліку каля 200 асоб.

Акруговую пастанаву шырока папулярызаваць у комсамольскай арганізацыі значэнне гэтай спартакіяды.

Лепшым калектывам, выявіўшым сябе ў спаборніцтвах будучы выдзялены прымі.

Навіны з цэнтру

Дзіцячая савецкая энцыклёпедыя

Цэнтральны Камітэт УсеЛКСМ прыступіў да выдання Дзіцячай Савецкай Энцыклёпедыі.

У распрацоўцы ДСЭ прымуць удзел Наркмастветы, Дзяржаўныя Вучоны Савет і шэраг іншых навуковых і дзяржаўных устаноў. У склад рэдакцыі ўвайшлі Н. К. Ірўнкая, Луначарскі, Вальфон (намеснік рэдактара Вялікай Савецкай Энцыклёпедыі) і інш. Маецца на мэле выпусціць 6 тамоў.

Хто ня паліць сяброўскіх уносаў

Згодна пастановы ЦК УсеЛКСМ, комсамольцы—беспартыйныя, выхаваныя дзіцячымі дамоў і вучні, не атрымаваючы дзяржаўнай стэндыі, вызвалены ад аплаты сяброўскіх уносаў.

Інтэрнацыянальны пятак

Згодна пастановы 5-й канферэнцыі УсеЛКСМ, да 1-га чэрвеня інтэрнацыянальны комсамольскі пятак за 26 год павінен быць сабраў паўнасьцю. Аднак, гэту пастанову большасць мясцовых арганізацый ня выканала. Паспяшней усяго праходзіць збор інтэрнацыянальнага пятака ў Маскоўскай і Ленінградскай арганізацыях. У ЛКСМБ збор праходзіць слаба, акрамя Менскай арганізацыі, якая пятак сабрала паўнасьцю.

Усебеларускі зьезд профсаюзаў

Прэзыдыум ЦСПСБ пастанавіў склікаць Усебеларускі зьезд профсаюзаў у верасні гэтага году.

Устаноўлен наступны модус прадстаўніцтва: адзін дэлегат на 1 тысячы сяброў профсаюзаў.

Асобным буйным прадпрыемствам (фабрыкам і заводам), якія падліваюць ня менш чатырохсот рабочых, дадзена права пасылаць на зьезд аднаго дэлегата, выбіраемага на агульным сходзе.

Рабочыя—вылучэнцы

Прэзыдыум ЦСПСБ пастанавіў у парадку вылучэння рабочых на адказную пасаду, увесці ў склад ВСНГ 5 рабочых з вытворчасці.

У лік гэтых вылучэнцаў увайдзюць: адзін рабочы—металіст, адзін—скурнік, адзін—тэкстыльчык і два хэмікі.

Рэспубліканскі „дзень радыё“

12-е чэрвеня ў БССР быў „днём радыё“.

У Менску была склікана агульна-гарадская канферэнцыя радыё-прыхільнікаў, дзе, паміж іншым, быў заслухан дэклад аб чарговых задках радыёфікацыі БССР.

Да канферэнцыі было прыстасавана адчыненне спецыяльнай радыё-выстаўкі. Уся перадача Менскай радыё-станцыі імя Саўваркова была ў гэты дзень пераключана „дню радыё“. Выступілі з прамовамі т. т. Кіорын, Абрамчук, Галадзюк, Ігнатюк і інш.

У тры радкі.

■ Выстаўку хатніх і саматужных рамястваў арганізуе ўвосень гэтага году Інбелкульт.

■ ЦК МОПР у БССР атрымаў ліст ад палітзняволеных у Беластоцкай турме, якія выказваюць пажаданне беларускім рабочым і сялянам за дапамогу.

■ Белдзяржкіно рыхтуе нумар кінохронікі, прысьвечаны дэманстрацыі менскага пролетарыату з прычыны забойства тав. Войнава, спатканню цэла апошняга і пахаванню тав. Апанскага.

■ 12 новых трактараў сыстэмы «Фордзон» вылучылі для БССР саюзны Наркамгандаль.

■ Вучні другой менскай савецкай школы паладжаюць сёння вялікую экскурсію па раце Сьвіслачы на лодках.

■ Па Беларусі распачаўся збор сродкаў на пабудову самалёту «ТСА Авіахім БССР». Усяго сабрапа каля 4000 рублёў.

■ Па пастанове ВСНГБ арганізаваны Беларускі Дзяржаўны Сярніковы Трэст, які аднае ўсе буйныя прадпрыемствы, выпрацоўваючы запалкі, фанэру і г. д.

■ 15 тысяч пудоў хлеба сабралі сяляне БССР на харысьце галадзьяга насельніцтва Заходняй Беларусі, пастрадаўшага ад няўраджаю.

■ Увосень г. г. па БССР будзе праводзіцца трохдзённая па барацьбе з сухотамі.

■ Сялята ў межах БССР знаходзіцца 27 школ павышанага тыпу і 99 школ рабочай моладзі, у якіх навучаецца агулам 12 тысяч чалавек.

■ Менская акруговая нацыямія забараніла Біржы Працы пасылаць на службу ва ўстановы працаўнікоў, якія ня ведаюць беларускай мовы.

3 „гастралёраў“ у рабочыя шэрагі

На малюнку з левага боку ў авале група бяспрытульных да паступлення ў Інстытут Соцыяльнага Перавяхавання. Побач характэрны момант: бяспрытульны закурвае «цыгарку» ў свайго таварыша.—З правага боку ў авале тая-ж самая група бяспрытульных пасля паступлення ў Інстытут. Хлопцы памыліся, аздэлі новыя сарочкі і шапкі—зусім другія людзі! І ня толькі яны змяніліся з надворнага боку: унізе змяшчаецца малюнак працы гэтых самых бяспрытульных у сталярнай майстэрні. З дэццей вуліцы выхоўваюцца працаздольныя грамадзяне Савецкай рэспублікі

Аматыры „прывольнага жыцця“.

800 бяспрытульных і бездаглядных дзіцячых апарэгіраваны на Менскай акрузе. Частку іх Менакрапа перадаў у патрабат, а частка здабывае сабе сродкі на прахыццё рознымі шляхамі.

На вуліцах Менску мы часта сустракаем дзіцячых 10-13 год, якія працягваюць худзенькія ручкі са словамі: — Дзядзенька, падай капецку...

Але да гэтай катэгорыі не адносяцца ўсе бяспрытульныя. Гэта—сялянцы. А большасць бяспрытульных у працягу некалькіх гадоў пасля та аб'ехаць амаль увесь ССР і, зарэгіструваўшы прынадзі вуліцы, ужо капецку ня просяць, а сама бяруць. З гэтымі дзіцячымі справа куды горшая і іх перавыхаванне звязана з вялікімі цяжкасцямі.

Надаўна Цэнтральнай Дзіцячай Камісіяй іры ЦВК БССР было сабрапа 20 такіх бяспрытульных, так званых «гастралёраў». Гэта кампанія мае наступны «вучыцель» стаж: паўгода на вуліцы—адзін чалавек, 1 год—2 чалавекі, 2 гады—5 чал., 3 гады—5 чал., 4 гады—3 чал. і 5 год—1 чалавек. Узрост усіх ад 10 да 14 гадоў. Можна ўявіць сабе якую дасканалую школу! Прашлі ўсе гэтыя бяспрытульныя!

Што ў іх штурхнула да бяспрытульнасці? Вось цікавая гісторыя аднаго сялянскага хлопчука 11 год. Сярод вопытных, «старых гастралёраў» вылучаецца яго худзенькая постаць. Ён у адрэсах і свідчці. На вуліцы ён знаходзіцца ўсяго паўгода. У яго няма нікога з родных. Адным часам ён жыў у сямліна і апошні накіраваў яго ў бальніцу лячэнца. Пасля бальніцы забраваў, на чаўаў на вакзале і, нарэшце, апусціўся да становішча бяспрытульнага. Кенска тое, бяспрытульных, так званых «гастралёраў». Гэта кампанія мае наступны «вучыцель» стаж: паўгода на вуліцы—адзін чалавек, 1 год—2 чалавекі, 2 гады—5 чал., 3 гады—5 чал., 4 гады—3 чал. і 5 год—1 чалавек. Узрост усіх ад 10 да 14 гадоў. Можна ўявіць сабе якую дасканалую школу! Прашлі ўсе гэтыя бяспрытульныя!

што хвароба вуліцы вельмі моцна заразіла яго. Ён ужо ў дзіцячым доме ня хоч і мае толькі адно імкненне—вандрываць. Але ўсё-ж такі і яго мы маем на маш перавыхаванні.

У сучасны момант уся кампанія «гастралёраў» знаходзіцца ў Інстытуте Соцыяльнага Перавяхавання. Хлопцы многа за апошні дні «перацірпелі»: ту і лязны, і стрыжка, і новае, не таке вольнае, як раней адрэпенне. Большасць на новае месца пашла з ахвотай. Па жыццё, адпачуць, а там відна будзе Праўда, некаторыя адзінкі маюць надзею ўчыць «на прывольнае жыццё», ад большасць застаюцца ў Інстытуте, адтуль іх накіруюць на працу. Былы «гастралёры» прывучаюцца да розных рамястваў і з іх праз некаторы час вырасцюць працаздольныя грамадзяне. А. Т-63.

Пехатою ў сталіцу

Экскурсія жодзінскіх комсамольцаў 12 вясковых комсамольцаў за 61 кіліметр прышлі ў Менск.—Тут яны ўпрышыно пазнаёмліся з жыццём пролетарскага гораду, наведлі заводы, ніно, музэі.—Змяшчаем цікавыя ўражэнні ўдзельніка гэтай экскурсіі.

На сходзе вёскай рэдакцыі экскурсію, куды?—пастала пытанне. Адна прапанавалі ісьці ў «Беларускі Ленінград» — Барысаў, другія ў Менск, трэція—у Логойск і г. д. Але большасць сарвала на тым, што треба паісьці ў чырвоную сталіцу Беларусі—Менск.

Спачатку запісалася 25 чалавек, але калі сабралася ў дарогу, аказалася ўсяго 12 чалавек экскурсантаў. Рухта спужалася вялікай дарогі. А дарога сапраўды вялікая—61 кіліметр пехатою.

У выяздзе 12-га чэрвеня, ледзь зодак мы вышлі з вёскі. Шай бадзёрыя, вясёлыя—ня жарт аж у самую сталіцу падаем! Навалод—прыгожа. Асабліва цікава было на вучастку паміж Смалявічамі і Калодзічамі. Кургані, горы, лес, дзіка рэчка... Мы і ня ведалі, што ў нашай старонцы ёсьць такія прыгожыя мясцовасці. Падыходзячы да Менску, у кожнага сустрачнага пятакі—ці дзіўка да гораду? Адзін кажа 10 вёрст, другі—12, а дарога ўсё пяніцца бяскоцца... Нарэшце паказаліся ўдлі мурў гораду. І ногі перасталі балезь—так абрадаваліся, што нарэшце дасягнулі сваёй мэты.

Адпачываць ў Доме Селініна. Хлопцы жартавалі над тым, хто ў пачатку экскурсіі таварыў, што нічога з гэтага ня выйдзе. Вы, казгалі, ногі хутчэй паламіцца, чым дойдзеце. Лепш паводу пайміце. Другія давалі параду купіць шпігітару або востравадзі, каб пад Менскай «падамазіць». Усё гэта аказалася дарожнымі словамі: вось дашлі, а цяпер аглядзім сталіцу.

На заўтра накіраваліся на бальніцкую станцыю, што ў 6 кіліметрах ад Менску. Азнаёмліліся з малюскай і працай, разгледзілі расьліны, якія пасаджаны тут з розных канцоў зямной кулі—з Амерыкі, Аўстраліі, Індыі і г. д. Паказвалі нам прыкладныя вучасці. Наш селянін зьбірае з такога лішнячага вучасці 8 пудоў жыта, а тут, дзякуючы ўгнаенню кампостам з гною і торфу, зьбіраюць 160 пудоў.

Былі мы яшчэ ў музэях — Дзяржаўным і Музэй Рэвалюцыі. Тамсама наведлі чыгуна літэйны завод «Энэргія», друкарню. З рэчы былі ў кіно. Наогул, час праваў вельмі цікава.

Адначасова з усім гэтым мы азнаёмліліся з працай рэдакцыі газеты «Чырвоная Зьмена» — якая нам шмат чым дапамагла ў гэтай экскурсіі.

Міхась Маркевіч.

Экскурсія ў Нароўлю 19-га чэрвеня г. г. Мазырскі АК ЛКСМБ праводзіць экскурсію комсамольскай арганізацыі сумесна з рабочай моладзью ў Нароўлю. Нароўлянскі РК рыхтуе спатканьне экскурсіі і абсталяваў пляцоўку для фізкультурных выступленняў.

У вясёлю хвілінку Цьвярозы погляд

— Я, ведаеш, гляджу на рэчы цьвяроза: бяз піва ніводзін клуб на догі стаць ня можа!

Спэцдзеньне

— З чаго гэта ты сабе скураныя парткі пашу? У кавалерыю разі паступіць?

— Не, мяне ў саборы камісія выбрала, а сукно перапраца слабае пашло... як бы на пасяджэньнях не прапэраваць!

Пасьля футбалу

— Ну, што? у выяздзе на матчы многа забілі?

— Не асабіва. Толькі двох.

Адказныя рэдактары

Крывое люстра Леў Талстой вінаваты!

Хто-б падумаў, што Леў Талстой акажацца вноўлікам аднаго складанага бюра краткачын справы?

А так і здарылася... Трэба-ж было гэтаму Льву Талстоўму напісаць «Войну і Мир», твор, дзе мяноцца захішчаныя малюні героіскай учынкаў, ваяцкіх падзей, твор, які вольны адзінаццаці старыя міліяныя Чэрвеньскага раёну т. Рудан.

Кніга гэта, якая належыла Цэнтральному Дому Селініна, была ўзята міліцыяй перам Рудаком і ён ня што не захіцеў не зьвернуць назал.

І вось справа пачынаецца... Адпосной ад 31-га сьнежня 1926 г. ў Чэрвеньскі райлітсанком, Цэнтральны Дом Селініна аказуе свае права на кнігу «Война і Мир». ЦДС праціраў апраціраўшы на міліцыянера Рудакі і адаслаў назал кнігу.

11-га студзеня 1927 г. адносіна ЦДС зьвернулася з расьліцы Рудакі, як абавязуецца зьвернуць кнігу. Але час быў, а кнігі няма.

27-га сакавіка ЦДС зноў шле адносіну пачальніку Чэрвеньскай раённай міліцыі.

6-га красавіка атрымаў адказ з Чэрвеня. Адказ наведваў, што Рудакі да дзён загал зьвернуць кнігу.

12-га красавіка зноў адносіна ЦДС пачальніку Чэрвеньскай райлітсаніі.

21-га красавіка—адказ... Усё гэтая цікавая пераліска, у якой Чэрвеньскі раённы ўстанова «прыняюцца ў каханні» ЦДС і наадварот, пільнеца яшчэ і дзіпер.

Справа разраслася ўжо на 14 аркушаў.

І треба-ж было Льву Талстоўму пісаць лісты творы!

ПАШТОВАЯ СКРЫНКА

Чорнаму (Жубіні) Дзіцэ «Юношчыні» ня пойдзе. Треба добра высвятліць ня падрыхтоўваюцца раённікі: моладзі, якія праходзяць і ак адносіна да іх моладзі.

Клопаў (Нова-Барысаў, Чырвоная Біржына). Ня пойдзе. Адносна агульна-гарадской канферэнцыі ЛКСМБ у цяжкай агульнай размова. Пішы аб тым што выявіла канферэнцыя асабліва ў гэліне ўдзельні моладзі ў радыялізацыі вытворчасці. Паднялі вынікі! таксама ня пойдзе таму, што абгавор вынікаў аймай вучобы ўжо скончан. Пішы аб летняй політдукацыі.

Падзосу (Барысаў) Дзіцэ «Пытаньні эканомічнай працы» падта агульна. Біржы ледей адно пытаньне і ўсебакова агульвысвятліць—гэта будзе кантэстаў.

А. БАРАНЬНІКАЎ. А. КУРЦІН.

1300 ВЁРСТ ПА ВАДЗЕ. Жлобінскія комсамольцы ў дарозе.

У «Чырвоная Зьмена» ўжо пісалася аб адважнай паездцы групы Жлобінскіх комсамольцаў, якія парашылі праплыць па Дняпру да берагоў Крыму.—Мы пачынаем друкаваць карэспандэнцыі з дарогі аднаго з гэтых турыстаў.

5-е чэрвеня.

Ну, вось... Сёньня 5-е чэрвеня—дзень нашага выязду. Як зашлішчыць ночы і вядуамаець колькі прыдзецца ехаць да дэзьяк Язты, дзік радзельні захістае!

Дарожны падрыхтоўка праца, абгаварваньне ўсёх дробней паводзі ўжо скончыліся. Сёньня ў тры гадзіны—правады. Треба яшчэ падрыхтаваць некаторыя неабходныя рэчы. Усё мы на нагах.

З гадзіны... На беразе Дняпра шмат народу. Усе жлобінскія лодкі шыраюць каля месца адпраўленьня, на якім ужо пакатваюцца нашы «нарабкі». Мы гатова. Выступаем прыватна і ад прадстаўнікоў райкому КСМ, акруговога, апаравету фізкультуры і інш. Хутчэй, хутчэй!

— Экскурсантаў, на лодкі! Усочылі. Усе на сваіх мясках. Маса народу праца на беразе, нібы нас відзлі ўварожылі! Мы краваліся. Нагоўлі блыжы да мосту і яшчэ доўга праваджае нас...

Першыя нашы ўмакі вібеламі спаткаўшы на вёсак і вялікі хвалі. Ціхонька рухаемца ўперад. Але што нам вёсак і хвалі! Усё ад уперад!

6-е чэрвеня, фальв. Глушэц, 88 вёрст ад Жлобіну. У кастра.

Што гэта? Няўжо не зашліне гэты дождж... Нядаўна была навальніца. Хвалі завіваюць лодку і моцна непер не дае ехаць так, як хочацца. А нам бы хутчэй, хутчэй...

Дняпро... Ён разліўся, вочкам не ахапіць усёй гэтай масы вады. Разбураўся бышчам-бы на каменні дзуде. Хвалі сійя-чорныя адасца!

Хочуць разбіць лодкі, патапіць нас, і наму заперо. Але не хвалі, жартуе! Чалавек мае моп. Мы ня пужаемся і сьмея рухаемца наперад. Мы прарываем сабе шлях.

Разам з ветрам—сонца. Яно—наш таварыш. Абрывіць хмар згінаюць з бланкітага неба. Праехаў яшчэ 57 вёрст. Абгарзлі кі чарці. Спыхіліся на начоўку, бо зноў паднялася навальніца.

— Вылазь, хлопцы, на бераг, бо далей ехаць ня дужае прырода!

Вылезлі! Пабудавалі палат. Пахавалі ўсе рэчы і лялі адчыніць, паставіўшы аднаго вартаўніка ля лодак.

Што за ноч? Навальніца гудзе, гром грыючы, мадзавка бяскоцца асытляюць ўсе наваколі. Дняпро хвалюцца і б'еца аб берагі, як быдла-бы яму дэсна, хоча больш заняць месца... Была, што на момант зашліха навальніца і тады чутны жабы і салаўі, якія стараньца перакрываць адзін другога.

